

Бојан Киш

ДОБРО ЈЕ, УСПЕО САМ

АУТОБУС

– О не, закаснићу – помисли Филип журно корачајући ка улазу у станицу. – То ми је последњи аутобус за вечерас.

На улазној рампи службенику је показао своју картицу.

– Извините, не могу вас пустити са њом. Молим вас, купите жетон на шалтеру – рече му службеник.

Филип оде до шалтера и стаде у ред. Погледао је на сат.

– Уф, пола осам, бус само што није кренуо.

– Изволите? – упита га службеница.

– Један жетон, молим.

– Изволите – рече она пружајући му жетон. – То би било осамдесет динара.

– Само тренутак. Ево ту су, изволите – рече Филип пружајући новац и узимајући жетон.

Затим је отрчао до рампе и убацио га. Прошао је и журио ка свом аутобусу.

– Добро је, успео сам – мислио је у себи.

– Добро вече! – викну Филип улетевши у аутобус.

– Чекај мало, синко! Је л' имаш ти неку карту? – упита га возач.

– Имам – рече Филип пружајући му своју картицу.

Возач стави наочаре и узе картицу. Почешао је своју седу косу и почео да листа картицу.

– Хм? 'Ајде, упадај. Картица остаје код мене до твоје станице. Таква су правила.

– У реду – рече Филип.

У аутобусу је било мрачно, људи су седали ћутке и Филип није видео ништа друго осим тамних обриса који су седели мирно.

– Извините, да ли је слободно? – упита Филип човека поред којег се налазило слободно место.

Човек устаде и пропусти га да седне до прозора.

– Хвала – рече Филип.

Човек се врати на своје место и не рече ништа.

Аутобус је кренуо. Изашли су из града и кренули отвореним путем.

Филип је гледао кроз прозор. Тамни обриси дрвећа смењивали су се један за другим, а једино светло долазило је од фарова аутобуса. Време је пролазило и Филип се почео осећати чудно.

– Зар још увек нисмо прошли ни кроз једно село? – упита човека до себе.

Човек је и даље ћутао.

– Мајсторе, када стижемо до прве станице?

– Ускоро синко. Што питаш? Нешто није у реду?

– Не, не, све је ок. Можете ли да пустите неку музику?

– Жао ми је, немамо радио.

– Како то да у аутобусу немате радио? – упита Филип зачуђено.

– Ето тако, једноставно нема.

– Па, добро, а светла?

– Не волим да их укључујем док возим – одговори возач.

– Зашто? – упита Филип.

– Не волим да гледам путнике.

– Што? Зар смо толико ружни?

– Не ти. Путници.

– Путници су ружни?

– Да.

– А ја нисам путник?

– Ниси – одговори возач.

– Па, шта сам онда? – упита Филип већ помало изнервиран.

– Ево, можеш да будеш кондуктер, ако желиш?

– Кондуктер?

– Да, кондуктер. Можеш да пређеш напред ако желиш да постанеш мој заменик.

– Ха, ха, ха, 'ајде баш да видим како то ја могу да постанем ваш заменик – рече Филип.

– Ево, седи ту – рече му возач показујући на упражњену кондуктерску столицу.

Човек до Филипа устаде и пропусти га да прође. Филип седе на столицу.

– Добро, и шта сад? – упита возача.

– Сада си кондуктер. Отвори ту кутију.

Филип је отвори, али није могао видети шта је у њој.
– Завуци руку – рече му возач.
Филип га послуша.
– Јеси ли напипао нешто?
– Јесам. Шта је то?
– Извади – рече му возач.
У Филиповим рукама нашла се стара излизана капа на којој је кривим белим словима писало: кондуктер.
– Лепо – рече Филип.
– Извади из капе пиштаљку и сат – рече му возач видно зурећи у пут испред себе.
Били су то стари, наизглед златни, џепни сат на навијање и полузарђала пиштаљка. Филип покуша да дуне у њу, али узалуд.
– Ха, ха, ха – насмеја се старац. – Она ради само на станици.
– Јесте сад. Глупа стара пиштаљка – рече Филип закачивши је око врата. – А шта је са овим сатом, изгледа старо колико и ви?
– Ја сам мислио да си ти неки фини младић. Зар немаш поштовања према старијима?! – рече возач сав се зацрвеневши.
– Ма имам, него ви сте први почели. Дајте, само сам се мало нашалио, жао ми је.
– Извини, нисам те добро чуо? Шта си рекао?
– Извинио сам вам се.
– Шта кажеш? Не чујем као некада, знаш, старост и тако то.
– Извините! – рече Филип гласно.
– Ааа, добро, прихватам извињење.
Филип погледа кроз прозор и тихо рече.
– Да ли могу да вас питам нешто?
– Што, бре, шапућеш? Сад те стварно ништа не чујем! – дрекну возач.
– Не морају баш сви да чују.
– Ко? Путници? Ма не чују и не виде они ништа, реци слободно.
Филип упита овог пута мало гласније.
– Кад ћемо проћи кроз неко село или град?
– Ево, овако, синко, кад сам ја био мали, јако сам волео да се играм кликерима.
– Кликерима?
– Да, кликерима. Имао сам их свих боја, жутих, зелених, црвених, и све сам их чувао у једној посебној кожној кесици коју ми је поклатио деда. Чак сам једном добио на поклон...
– Добро, добро – прекиде га Филип. – А шта је са одговором?
– Којим одговором?
– Одговором на моје питање.
– Које питање?

– Није важно – рече Филип уз дубоки уздах.
Време је пролазило и Филип погледа на свој нови сат.
– А зашто овај сат нема казаљке?
– Па, то је логично. Он не мери време – одговори му возач.
– Не мери време? – збуњено ће Филип.
– Тако је.
– Значи, овај сат не служи за мерење времена? – понови Филип зачуђено.
– Баш тако.
– Па, чему онда служи?
– Немам појма – одговори возач.
Филип одмахну главом и стави сат у џеп.
– Добро, и шта даље? – упита возача.
– Ево ти торба, сваки кондуктер мора да је има – рече му возач пружајући неку стару врећу са нараменицом.
– Фуј, сва је масна! – викну Филип.
– Па, шта ћеш, није баш дуго била на прању.
– Ма, ово више не вреди прати – рече Филип завлачећи руку у њу.
– Шта је ово? Хеј, па ово су некакви жетони, ситан новац. О, Боже, па то су златници! Шта ће вам златници?
– То се плаћа возачу за вожњу.
– Како ја нисам платио?
– Ти си мој заменик. Стави, већ једном, ту капу на главу!
– А где је вама капа?
– Изгубио сам је негде у аутобусу и мрзи ме да је тражим.
– Благо вама. Него, ја стварно морам да вас питам још једном.
– Кажи?
– Зашто још увек нисмо прошли ни кроз једно село или град? Чини ми се и да никог нисмо среди на путу од кад смо кренули?
– Па већ сам ти рекао! То је зато што овај аутобус има само једну станицу и тамо ћемо избацити све путнике.
– Молим? А ја?
– Шта ти? – рече возач.
– Па, шта је са мном? Девојка ме чека!
– Хе, хе, онда ће се јадна начекати.
– Како то мислите? – упита Филип уплашено.
– Па, тако, на станици најзад са путницима излазим и ја. Неко мора да ме замени.
– Не мислите ваљда да ћу ја да вас заменим?
– Па, ти си, синко, мој заменик. Али не брини, једне вечери наћи ћеш и ти свог младог кондуктера, као што сам ја тебе нашао – рече стари возач задовољно се смешећи.

КЛУБ

Топло летње вече. Мрак полако прекрива морска пространства а прве звезде се појављују на небу. Немирно море запљускује обалу на којој је седела Миљана. Гледала је како хоризонт у даљини полако прелази из плаве у тамноплаву и црну боју. Мрак је пао и Миљана је умала како би се прошетала по обали. Још увек топли песак јој је миловао стопала. Била је сама на плажи. Шетала је и после неколико минута је зачула повике из воде. Неко се давио.

– Упомоћ! Помозите ми!

Миљана је погледала у правцу повика. Било је мрачно и није могла да види никог.

– Неко се дави! Помозите му! – викала је Миљана.

Никог није било. Дављеник је зависио од ње. Скинула је шорц и појурила. Трчала је кроз плићак а затим стигла у дубљу воду. Запливала је. И даље је чула повике. Пливала је ка њима.

– Стижем! Издржи!

Повици су престали.

– Где си?! – викала је Миљана.

Узалудно је тражила, дављеника више није било. Изашла је на обалу и заплакала. Људи су се сакупили око ње.

– Шта се десило? – упитао је неки човек.

– Неко се давио, нисам успела да га спасем – рече Миљана кроз сузе.

– Ниси ти крива – тешио ју је човек.

Миљана је и даље плакала. Људи су се разишли и после неког времена одлучила је да се врати у стан. Умала је и кренула.

– Упомоћ! Давим се!

Миљана погледа ка води. Повици су се опет чули. Овога пута није никог звала. Залетела се и скочила у воду. Пливала је. Видела је дављеника. Био је то мушкарац средњих година. Стигла је до њега.

– Помоћи ћу ти, окрени се – рече му Миљана.

– Бежи од мене!

– Хоћу да ти помогнем!

– Не треба ми помоћ, могу да се удавим и без тебе! – викну човек.

– Шта ти је?! Зар не желиш да живиш?!

– Не!

– Па, зашто онда зовеш у помоћ?

– Ко не зове у помоћ кад се дави? – рече човек гутајући воду.

– Хајде, дођи са мном, идемо на обалу.

– Не! – викну човек и одгурну Миљану.

Потопили су је таласи и замало није изгубила свест. Извукла се на површину и удахнула ваздух. Требало јој је пар минута да се смири.

Човек се и даље давио поред ње.

– Ти ниси нормалан! Замало да ме удавиш!

– Извини, није ми то била намера – рече човек.

– Нема везе, 'ајде напоље са мном.

– Што? Не волиш да пливаш?

– Ма, волим, али ти ћеш да се удавиш!

– Ма, дај, дави се и ти са мном, није тешко.

– Ти ниси нормалан! Ја идем напоље, а ти се удави.

– Извини, шалио сам се. Остани још мало – рече човек млатарају-

ћи рукама и ногама.

– Добро, реци шта имаш?

– Имам само купаће гаће.

– Ма, брига ме за твоје гаће. Кажу шта имаш, па да идем ја одавде.

– Не знам шта да кажем.

– Пожури, хладно је – рече Миљана.

Почела је да дрхти а човек је и даље млатарао рукама и гутао и плувао воду.

– Колико имаш година? – упитао ју је.

– Седамнаест.

– Лепе су то године. Да сам имао храбрости да се удавим тада, не бих сада био овде – рече човек и зарони испод воде а затим се поново појави на површини плујући воду.

– Па, што ниси?

– Ма, девојка ме није пустила. Сада више нисмо заједно тако да могу да се удавим.

– А зашто желиш да се удавиш?

– Ех, дуга је то прича – рече човек плујући воду из уста. – Све је почело када сам добио свој први базен на надувавање. Имао сам седам година и нисам још увек знао да пливам. Тада ме је мама бацила у тај исти базен и ја сам почео да учим како да се давим.

– Да се давиш? – упита Миљана зачуђено.

– Да, али још увек нисам све савладао – рече човек бацајући воду на све стране око себе.

– А колико дуго тренираш?

– Већ годинама, и заиста сам се добро увежбао. Размишљао сам чак да отворим свој клуб и да учим децу како да се даве, али ми жена није дозволила.

– Ожењен си?

– Не више. Тако да сада могу на миру да се давим.

– Е, супер – рече Миљана погледавши на обалу. – Да ли би отворио сада клуб?

– Па, не знам, зависи.

– Од чега? – упита Миљана.
– Од ученика.
– Како то мислиш?
– Не знам да ли има оних који би желели да науче ову племениту вештину.
– Сигурно да их има.
Човек је бацао воду свуда око себе и није говорио ништа. Изгледао је тужно.
– Ево, можда бих ја хтела да научим.
– Стварно?
– Да.
– Е, супер! Баш ми је драго! Моја прва ученица!
– Колико би коштали часови?
– Па, рецимо да би прва три часа била бесплатна, а за остале ћемо да се договоримо.
– Може! – викну Миљана. – Имам неке другарице, можда ће и оне желети да тренирају.
– Одлично! Ево ти моје визит карте – рече човек пружајући јој туче мокрих карата на којима се излила боја.
Миљана их узе.
– Поделићу их по граду. Можда има заинтересованих.
– Одлично, хвала ти – рече човек пљујући воду из уста.
– Нема на чему. Него, када почињемо са часовима?
– Ево, може сутра?
– Може, у колико сати?
– Као данас.
– Одлично, а где?
– Па, вас почетнике би било најбоље давити у базену, али ти си природни таленат и видим да ти и у води иде добро, тако да може и овде – рече човек а затим се потопа и опет изрони.
– Супер, видимо се сутра – рече Миљана и заплива ка обали.
– Видимо се – рече човек и зарони неколико пута прскајући воду око себе.
Миљана је изашла на обалу. Узела је шорц и запутила се ка свом стану. У даљини су се чули повици.
– Помозите ми! Давим се!